

HÁZIDOLGOZAT A KOOPERATÍV TANULÁS,
A PROJEKT MÓDSZER ÉS MÁS MODERN ELJÁRÁSOK
CÍMŰ TOVÁBBKÉPZÉSHEZ

A kereskedelem története című témakör
feldolgozása a bolti előkészítő tanórákon

Készítette:

Cserhalmi Krisztina
Szász Ferenc Kereskedelmi Szakközépiskola és Szakiskola
2006

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK	2
BEVEZETÉS	3
ÓRATERV 1.....	4
ÓRATERV 2.....	6
ÖSSZEFOGLALÁS	8
MELLÉKLETEK.....	9

Bevezetés

A Szász Ferenc Kereskedelmi Szakközépiskola közgazdász szakos tanára vagyok. Idén indult az iskolában először két olyan szakiskolai osztály, amely részt vesz a Szakmai Fejlesztési Programban. Erre azért volt szükség, mert a szakiskolai tagozatra egyre nehezebb körülmények között élő, egyre kevésbé motivált tanulók érkeznek, akik a lemorzsolódási aránya igen magas. Ezen a statisztikán szeretne javítani az iskola, hogy a diákok ismét megszeressék az iskolát, és ne idegenkedjenek a tanulástól, amely életük fontos záloga lehet. A fejlesztő osztályokban való tanítás tőlünk, tanároktól is egy újszerű, a hagyományostól eltérő szemléletmódot követel meg, amelybe a szervezési módok minél szélesebb köre beletartozik. Fontos, hogy ne csak a – tanulók által is idegennek érzett – frontális szervezési módon, „unalmasan” teljenek a tanórák, hanem alkalmazzunk csoportmunkát, páros munkát, egyéni munkát, különböző multimédiás eszközöket (Power Point, írásvetítő, filmek, magnó, stb.). Ha a feladatok sokrétűek, a tanulók is jobban elfogadják a mindezek ellenére elengedhetetlen frontális tanítási módszert is.

A fentebb említett fejlesztési programban is tanítok, ezért is, és nyitottságom miatt is döntöttem úgy, hogy egy olyan tantárgy egy témakörét választom a házi dolgozat alapjául, amely szervesen a program részeként csoportbontásban oldja meg a tanulók foglalkoztatását, és a tananyag feldolgozását.

A tantárgy neve: Bolti előkészítő. Az SZFP osztályok a gyakorlati jellegű órákhoz – így bolti előkészítőhöz is – három csoportra bontottak. Egy csoport létszáma 7-10 fő. Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy ezek az órák hetente egyszeri dupla tanórák. A tantermekben a padokat rendszeresen mozgatjuk, attól függően, hogy mit kíván meg az éppen aktuális tanulási folyamat.

Reményem és meggyőződésem, hogy a programban részt vevő diákokkal sokkal jobb, közvetlenebb kapcsolatot alakíthatok ki, hozzáállásuk, motivációjuk növekedni fog, sikerélményeket kapnak, teljesítményük javul, eredményük látványos fejlődést mutat majd.

Óraterv 1.

1. hét – 2*45 perc

Tanítás helye: Szász Ferenc Kereskedelmi Szakközépiskola és Szakiskola
 Tanítás ideje: 2006. szeptember 14. 6-7. óra
 Tantárgy: Bolti előkészítő
 Tanulók: 9. szakiskolai osztály gyakorlati csoportja
 Tananyag: A kereskedelem története az ókortól a középkorig

Idő	A folyamat lépései	A folyamat lépéseinek célja	Segédeszközök	Munkaforma
5'	1) Jelentés, létszámellenőrzés, adminisztráció	A jelentéssel történő köszönés indítja a tanár és a diákok közötti kommunikációt, és teremt egy rendet, összeszedettséget. Ezután az adminisztráció alatt a tanulóknak lehetőségük van az órára ismétléssel ráhangolódni, az esetleges felszerelési hiányt pótolni.	(Óra előtt táblafilccel felírják a dátumot, a hiányzók nevét, a teljes létszámot és a jelen lévők számát a táblára.)	Frontális munka
5'	2) Az 1. sz. mellékletben található kivágott képecskékkel 3 munkacsoportot alakítok ki. A 2-3 fős csoportoknak maguk között fel kell osztani a szerepeket. (<i>Munkaszervező</i> – koordinál, és egyben eszközfelelős is; <i>időfelelős</i> – aki egyben szószóló; <i>írnok</i> . Így mindenkinek aktív feladata is van.)	Az érdeklődés felkeltése, a munkakedv meghozatala	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet	Csoportmunka
5'	3) Megkérem a szervezőket, hogy vegyék át az első csomagot (2-3. sz. melléklet). A 2. sz. mellékletből mindenki kap egyet. A kapott ollókkal és ragasztókkal a megfelelő sorrendben be kell ragasztaniuk a füzetbe. (A 3. a közös feladat, amelyet majd a 2. alapján oldanak meg.)	A munkaszervezés gyakorlása, a szépérzék, a kez ügyesség fejlesztése (füzet)	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet	Csoportmunka, egyéni munka

Idő	A folyamat lépései	A folyamat lépéseinek célja	Segédeszközök	Munkaforma
15'	4) A táblázatból, vagy az atlaszból keressék ki a kapott feladatra a megoldást (ókor).	Együtt kell dolgozniuk, amely szokatlan, nehézséget okoz. Erősíthetik egymást. Szükség van a szövegértési készségükre, és a térképhasználati képességükre, térképismeretükre, amelyeket fejleszt is.	Kiosztott mellékletek, íróeszköz, történelmi atlasz	Csoportmunka
15'	5) Mindenki megkapja az egész feladatlapot (mindhárom csoport feladatai), majd egy nagy kört alkotva az összetolt asztalok köré leülünk. A szószólók sorban elmondják, megmutatják megoldásaikat, amelyekkel a tanár irányításával kitöltik a feladatlapot, amelyet utána szintén beragasztanak a füzetbe. A feladatok közben lehetőség van arra, hogy a témákról a tanár részletesebben beszéljen.	Ez a feladat biztos sikerélménnyel kecsegtet, ha a tanár már a megoldásoknál elvégezte az esetleges korrekciókat. A feladatlapok kitöltését szeretik a tanulók, azt látják, hogy haladnak.	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet, történelmi atlasz	Egyéni munka, frontális munka
ÓRAKÖZI SZÜNET				
30'	6) Ismét a csoportjaikba rendeződnek, és a 3-5) lépés ismétlődik a középkor időszakára (4-5. melléklet)	A második óra már olajozottabban folyik, mindenki tudja a dolgát. Ezen az órán a munkamódszerből egyfajta rutint szereznek a tanulók.	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet, történelmi atlasz	Egyéni munka, frontális munka, csoportmunka
15'	7) Óra végi ismétlés: Irányított kérdések feltétele a feldolgozott tananyaggal kapcsolatban, amelyekre a tanulók tetszőlegesen, kötetlenül válaszolhatnak.	Ehhez hozzájárul, hogy csak 7-10 tanulóval van szó, így a fegyelem megtartása összehasonlíthatatlanul könnyebb, mint egy teljes osztálynál, és a közvetlenebb kapcsolat miatt nem is kell fegyelmezni, elég 1-1 nézés is.		Frontális munka

Óraterv 2.

2. hét – 2*45 perc

Tanítás helye: Szász Ferenc Kereskedelmi Szakközépiskola és Szakiskola
Tanítás ideje: 2006. szeptember 21. 6-7. óra
Tantárgy: Bolti előkészítő
Tanulók: 9. szakiskolai osztály gyakorlati csoportja
Tananyag: A kereskedelem története az újkortól a modern korig

Idő	A folyamat lépései	A folyamat lépéseinek célja	Segédeszközök	Munkaforma
5'	1) Jelentés, létszámellenőrzés, adminisztráció	A jelentéssel történő köszönés indítja a tanár és a diákok közötti kommunikációt, és teremti egy rendet, összeszedettséget. Ezután az adminisztráció alatt a tanulóknak lehetőségük van az órára ismétléssel ráhangolódni, az esetleges felszerelési hiányt pótolni.	(Óra előtt táblafilccel felírják a dátumot, a hiányzókat, a teljes létszámot és a jelenlévők számát a táblára.)	Frontális munka
10'	2) Röviden megbeszéljük, mi volt az előző óra anyaga (kor, sarkalatos pontok). A tanár kérdezzen rá, hangzott-e el olyan érdekesség, amely felkeltette az érdeklődést.	Ráhangolódás, a tanultak felidézése	füzet	Frontális munka
5'	3) Az 1. sz. mellékletben található kivágott képecskékkel ismét 3 munkacsoportot alakítok ki. A 2-3 fős csoportoknak, mint az előző héten, maguk között fel kell osztani a szerepeket, de mindenki mást válasszon, mint az előző héten.	Az érdeklődés felkeltése, a munkakedv meghozatala	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet	Csoportmunka
5'	4) Most egyszerre dolgozzuk fel az újkort és a modern kort. Megkérem a szervezőket, hogy vegyék át az első csomagot (6-7. sz. melléklet). A 6. sz. mellékletből mindenki kap egyet. A kapott ollókkal és ragasztókkal a megfelelő sorrendben be kell ragasztaniuk a füzetbe.	A munkaszervezés gyakorlása, a szépérzék, a kézügyesség fejlesztése (füzet)	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet	Csoportmunka, egyéni munka

Idő	A folyamat lépései	A folyamat lépéseinek célja	Segédeszközök	Munkaforma
15'	5) A táblázatból, vagy az atlaszból keressék ki a kapott feladatokra a megoldást.	Kooperáció, szövegértési készség, térképhasználati képesség, térképismeret fejlesztése.	Kiosztott mellékletek, íróeszköz, történelmi atlasz	Csoportmunka
5' + óra- közi szü- net + 10'	6) Mindenki megkapja az egész feladatlapot (mindhárom csoport feladatai), majd egy nagy kört alkotva az összetolt asztalok köré leülünk. A szószólók sorban elmondják, megmutatják megoldásaikat, amelyekkel a tanár irányításával kitöltik a feladatlapot, amelyet utána szintén beragasztanak a füzetbe. A feladatok közben lehetőség van arra, hogy a témákról a tanár részletesebben beszéljen.	Ez a feladat biztos sikerélménnyel kecsegtet, ha a tanár már a megoldásoknál elvégezte az esetleges korrekciókat. A feladatlapok kitöltését szeretik a tanulók, azt látják, hogy haladnak.	Kiosztott mellékletek, olló, ragasztó, íróeszköz, füzet, történelmi atlasz	Egyéni munka, frontális munka
8'	7) Összefoglalás: Külön kis kártyákon olvashatók az összefoglaló kérdések, amelyeket a tanulók egyenként kihúznak, és párosával kidolgozzák a sajátjukat. (9. sz. melléklet)	A páros munka miatt nem probléma, ha különböző képességű tanulók kerülnek össze, mert a jobb húzza a másikat. Arra kell azonban a párosításnál figyelni, hogy legalább az egyik „húzó ember” legyen.	Kiosztott kérdések, füzet, íróeszköz	Páros munka
22'	8) Írásvetítő segítségével, egyesével, koronként megmutatja a tanár a kérdéseket. Aki az adott kérdést kidolgozta, válaszol rá, és a kérdéseket a válaszokkal mindenki leírja.	Rendszerezés, ismétlés, rögzítés	Írásvetítő, füzet, íróeszköz	Egyéni munka, frontális munka
5'	9) Kilépőkártya kitölttetése a diákokkal (8. sz. melléklet)	Visszajelzés a tanárnak, lehetőség a diáknak, hogy véleményét megossza (a tanárok sajnos ritkán kérik a tanulók véleményét)	Kilépőkártya, íróeszköz	Egyéni munka

Összefoglalás

Rendkívül kedvező dolognak tartom, hogy iskolánkban lehetőség nyílt a kooperatív technikák és a projekt módszerek részletes megismerésére. Magam szempontjából annak ellenére eredményesnek vélem, hogy tanár szakos kiegészítő egyetemi diplomám friss, és az egyetemen több szemeszter több tantárgya is taglalta ezen módszerek lényegét, alkalmazási területeit, differenciálási lehetőségeit, előnyeit és hátrányait. Most kicsit másképpen mutatták be az előadók az alkalmazást, más pontokat emeltek ki, ismétlésnek is remek volt, valamint tartalmazott új ötleteket is. Azt gondolom, hogy csupán a legutóbbi évek tanárképzésében nyertek ily nagy teret az alternatív tanulási-tanítási módok. Azon kollegák is megismerhették ezeknek néhány fajtáját, akik nem az utóbbi években végeztek a felsőoktatásban.

A módszerek közül többet alkalmaztam a korábbi tanévekben is, azonban idén ezt sokkal átgondoltabban, szervezettebben, körültekintőbben tettem, és igyekeztem a különféle feladattípusokat ötvözni. Az e dolgozatban leírt tanórák után az volt a tapasztalatom, hogy a tanulók szívesen dolgoztak ilyen formában, nem kellett noszogatni őket, kevésbé unatkoztak, – bár meg kell jegyezni, hogy néhány tanuló kompetenciái folytán nem minden feladat megoldására volt képes, vagy korán feladta, segítségre szorult, – az órák kifejezetten jó, vidám hangulatban teltek, összegezve az órákra, a tantárgyhoz meghozta a kedvet, felkeltette az érdeklődést. A tanulók véleménye szerint a jó hangulat mellett sokat jelentett a foglalkozások közötti spontán beszélgetések beékelődése is. Ezt fontosnak tartom megemlíteni, mert a szóban forgó tananyag nagyon száraz!

Nem hallgatom el azonban a bennem keletkezett kételyeket sem, miszerint az általam elvárt eredményesség elmaradt a hagyományos módszerekkel szemben. Az összefoglalást ugyanis értékelés követte, amelynek tanulói teljesítményét minősítem átütő sikernek. Ennek okát abban is látom, hogy a diákok talán a kapott feladatok megoldására, nem pedig azok megértésére, felfogására törekedtek. Vagy egyszerűen azt hitték, hogy az órai munka után nem kell tanulni, hiszen ők elvégezték a kiadott feladatokat? Pedig a számonkérés kérdéseit leírták a válaszokkal, a figyelmüket többször felhívtam rá. (Összefoglalás, 8. számú melléklet)

Mindent összevetve úgy gondolom, hogy a módszerek az órák színesítésére, az érdeklődés felkeltésére, a kedvező tanár-diák viszony kialakítására tökéletesek, lexikai tudás elsajátítására, illetve időhiány esetén alapvetően a hagyományos módszerek a célravezetőek. Így a legjobb tanítási folyamat a hagyományokon alapuló, de az alternatív technikákat ötvöző módszerek összessége lehet.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

A kereskedelem története

A világ kereskedelmének változásai is a történelmi korokhoz köthető.

A történelmi korok:

A kor megnevezése	Kezdet	Vége
ŐSKOR		Kr.e. 3000
ÓKOR	Kr.e. 3000	Kr.u. 476
KÖZÉPKOR	Kr.u. 476	1492
ÚJKOR	1492	1914
LEGÚJABB (MODERN) KOR	1914	

Kr.e. 3000 – a városi civilizációk kialakulása

476 – a Nyugat-Római Birodalom bukása

1492 – Amerika felfedezése

1914 – az I. világháború kezdete

1. Kereskedelem az ókorban

A kereskedelem központja a **Földközi-tenger keleti medencéje** volt.

India, Egyiptom, Mezopotámia Kr.e. IV. évezred – Kr.e. 12.század	Indiában és Egyiptomban a mezőgazdaság és az ipar szétválása élénk belső kereskedelmet hozott létre. Mezopotámia alapvetően szárazföldi közvetítő kereskedelmet folytatott: különböző országok termékeit más országokba szállította. <u>India</u> : a Gangesz vidékén, <u>Egyiptom</u> : a Nílus völgyében, <u>Mezopotámia</u> : a Tigris és az Eufrátesz völgyében, India és Egyiptom között.
Fönícia Kr.e. 12. század – Kr.e. 8. század	Uralta a Földközi-tengeri hajózást és közvetítő kereskedelmet . Kezdetben cserekereskedelmet folytattak: áruért nem pénzzel, hanem másféle áruval fizettek. <u>Fönícia</u> : a Libanoni-hegység lábánál.
Görög városállamok (poliszok) Pl. Athén, Korinthosz Kr.e. 8. század – Kr.e. 4. század	Megindult a poliszok közötti árucsere . „Görög gyarmatosítás”: a görög népesség egy részének új területekre való elvándorlása. A gyarmatok élénk kereskedelmi kapcsolatokat alakítottak ki az anyavárosokkal . A kapcsolat alapja az anyavárosok és a gyarmatok között kialakuló munkamegosztás volt. A kereskedelem színterei a vásárok voltak. A görög városállamokban vált általánossá az árutermelés : az eladásra történő termelés. Ez tette szükségessé a pénz használatának elterjedését .
Római Birodalom Kr.e. 4. század – Kr.u. 5. század	Megszerezte az uralmat a Földközi-tenger nyugati, majd a keleti medencéje felett is. A Római Birodalom központja: <u>Itália</u> . Itália és a provinciák között a kereskedelem munkamegosztáson alapult. A belső kereskedelem mellett élénk kereskedelmet folytattak a határaikon kívüli területekkel. A kereskedelmet fejlett úthálózat segítette. A kereskedelem vásárokon, a kereskedők boltjaiban és a vásárcsarnokokban zajlik. A pénz szerepét a marha, és a rézérmék, majd az arany- és ezüstpénz töltötte be.

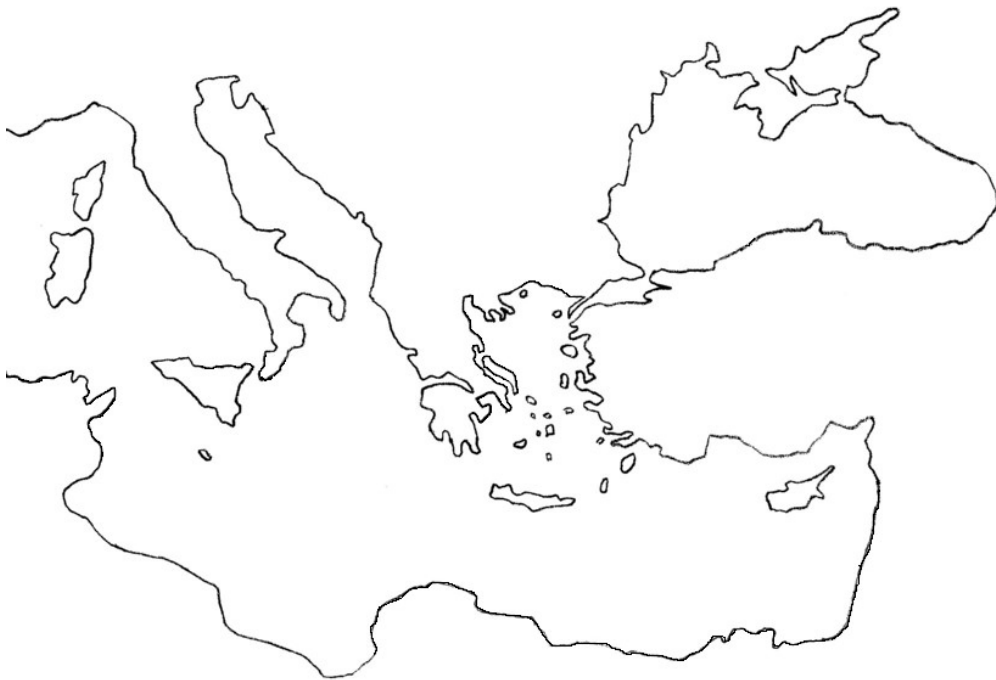
3. számú melléklet

1. csoport feladata

Keresd meg a történelmi atlaszban (4-13. oldal) található térképeken:

1. Indiát,
2. Mezopotámiát,
3. Egyiptomot,
4. Föníciát,
5. a görög városállamokat, és
6. a Római Birodalmat!

A kapott térképeken jelöld a felsorolt számok beírásával!

2. csoport feladata

Helyettesítsd be az alábbi mondatba a megfelelő kifejezést!

Az ókori kereskedelem központjavolt.

- a Csendes-óceán térsége
- a Földközi-tenger keleti medencéje
- az Atlanti-óceán partvidéke

Fogalmazd meg, mit jelent a közvetítő kereskedelem!

.....

.....

.....

Véleményed szerint miért vált szükségessé a pénz használata az árutermelés fellendülésével?

.....

.....

.....

.....

3. csoport feladata

Az alábbi táblázatba írd be a megfelelő helyre az ókori kereskedelem megadott jellemzőit a hozzátartozó betűjelekkel!

A kereskedelem központja	India, Egyiptom	Mezopotámia	Fönícia	Görög városállamok	Római Birodalom
A kereskedelem jellemzői					

A – tengeri közvetítő kereskedelem

B – fejlett úthálózat

C – az ipar és a mezőgazdaság különválásán alapuló belső kereskedelem kialakulása

D – szárazföldi közvetítő kereskedelem

E – munkamegosztáson alapuló kereskedelem az anyavárosok és a gyarmatok között

F – az arany- és ezüstpénz használatának általánossá válása

G – az árutermelés fellendülése

H – munkamegosztáson alapuló kereskedelem a birodalom központja és a provinciák között

2. Kereskedelem a középkorban

A középkor első évszázadaiban (népvándorlások, járványok, önellátás miatt) a kereskedelem hanyatlott, a 11-15. században ismét fellendült.

		<i>A kereskedelem jellemzői</i>	<i>A kereskedelem színterei</i>
Távolsági kereskedelem	Levante: Földközi-tenger keleti medencéje	Központja az észak-itáliai <u>Velence</u> . Főleg <i>fényűzési cikkek</i> kereskedelme.	A Hanza-városokat és Levantét összekötő szárazföldi útvonal mentén rendezett vásárok
	Hanza-városok: Északi- és Balti-tenger partvidéke	Hanza-szövetség: kereskedői szövetség (1161). A szárazföldi kereskedelem útvonalai összekötötték az észak-itáliai városokat a Hanza-városokkal. <i>Tömegcikkek</i> kereskedelme.	
Belső kereskedelem		Kézművesek és kereskedők telepedtek le a városokban. Létrehozták az első szakmai érdekvédelmi szervezeteket. A kereskedelem rendszeres tevékenységgé vált.	Heti piacok, boltok

5. számú melléklet

1. csoport feladata

A középkori kereskedelem

Az 5-10. században a távolsági és a helyi kereskedelem szerepe is csökkent. Sorold fel ennek okait!

-
-
-

2. csoport feladata

Az alábbi táblázatban a távolsági kereskedelem fontos központjai szerepelnek a 11-14. században. A történelmi atlasz 26. oldala alapján töltsd ki a táblázatot!

A távolsági kereskedelem központjai	A legfontosabb termékek, amelyekkel kereskedtek	Honnan hová szállították ezeket a termékeket?
Velence		
Hanza-városok		

3. csoport feladata

Az alábbi táblázatba írd be a megfelelő helyre a középkori kereskedelem megadott jellemzőit!

	Távolsági kereskedelem		Belső kereskedelem
	Levante	Hanza-városok	
A kereskedelem jellemzői			

A – tömegcikk kereskedelme

B – fényűzési cikkek kereskedelme

C – a kézművesek és kereskedők letelepedése a városokban

3. Kereskedelem az újkorban

Időszak	Gazdasági, társadalmi változások	Távolsági (nemzetközi) kereskedelem	Helyi kereskedelem (belkereskedelem)
16-18. század (Tört. atlasz 50. old.)	<ul style="list-style-type: none"> - a <i>hajózás</i> fejlődése - <i>nagy földrajzi felfedezések</i> (Amerika felfedezése) - <i>gyarmatbirodalom</i> kiépítése (rabszolgák és indiánok behurcolása) - <i>első ipari forradalom</i> (gőzenergia, gépek, gyáripar) - <i>tömegtermelés</i> kialakulása 	<ul style="list-style-type: none"> - a világkereskedelem központja áttevődik az <i>Atlanti-óceánra</i> - a világkereskedelem központjai: Spanyolország, Portugália, Hollandia, Franciaország, Anglia - <i>gyarmatárúk</i> megjelenése (kávé, kakaó, tea, dohány) - <i>tömegcikk</i>ek nemzetközi kereskedelme 	<ul style="list-style-type: none"> - az <i>árukínálat</i> bővülése - a forgalmazott <i>árumennyiség</i> növekedése - a <i>nagy- és kiskereskedelem</i> különválása - a kereskedelem <i>szakosodása</i>
18. század vége – 20. század eleje (Tört. atlasz 51. old.)	<ul style="list-style-type: none"> - <i>második ipari forradalom</i> (új energiahordozók, elektromos energia, vegyipar, járműgyártás) - a <i>közlekedés</i> rohamos fejlődése 	<ul style="list-style-type: none"> - a kereskedelmi kapcsolatok az egész világot átfogják („<i>világkereskedelem</i>”): Európa, Ázsia, Amerika, Afrika - Közép-Európa kiszorul a nemzetközi kereskedelemről 	<ul style="list-style-type: none"> - szaktoltok (csak egy árucsoportot forgalmaznak), üzletláncok - áruházak (mindenféle osztályok), áruházláncok (egy tulajdonos) - szabott árak - nagyvárosi piacok, vásárcsarnokok - reklám - új értékesítési formák (önkiválasztás, önkiszolgálás, csomagküldő értékesítés, automaták)

4. Kereskedelem a legújabb (modern) korban

Időszak	Gazdasági, társadalmi változások	Nemzetközi kereskedelem	Belkereskedelem
1929-1933	<i>túltermelési világválság</i>	a kereskedelmi kapcsolatok beszűkülése	eladhatatlan árukészletek, árak csökkenése
1945-1960	<i>kétpólusú világrendszer</i> (Szovjetunió és Kelet-Európa – USA és Nyugat-Európa)	vezető gazdasági és kereskedelmi hatalom az USA	a kereskedelem államosítása a keleti tömb országaiban
1960-1990	<i>fogyasztói társadalom, globalizáció, a motorizáció terjedése, integráció</i>	nemzetközi nagyvállalatok a kereskedelemben; az Európai Unió szerepének növekedése	szupermarketek, hipermarketek, bevásárlóközpontok, elektronikus kereskedelem megjelenése
1990-től	<i>rendszer váltás, privatizáció</i> a volt szocialista országokban	a távol-keleti országok szerepének erősödése; a multinacionális kereskedelmi vállalatok terjeszkedése Közép-Európában	az elektronikus kereskedelem elterjedése; hipermarketek, szakáruházak, bevásárlóközpontok számának növekedése

Globalizáció: a javak, szolgáltatások, információk áramlása, amelynek következtében a világ az egységesülés felé halad.

Privatizáció: az állami tulajdonban lévő vállalatok eladása magántulajdonba.

7. számú melléklet

1. csoport feladata

Az újkori kereskedelem

Jelöld aláhúzással a helyes választ!

A távolsági kereskedelem központja a 17. századtól áthelyeződött

- a) az Atlanti-óceánról a Csendes-óceán térségébe
- b) a Földközi-tengerről az Atlanti-óceán térségébe
- c) az Atlanti-óceánról a Földközi-tenger térségébe

2. csoport feladata

Az alábbi táblázatba írd be a megfelelő helyre az újkori kereskedelem megadott jellemzőit!

Időszak	Távolsági (nemzetközi) kereskedelem	Helyi kereskedelem (belkereskedelem)
<i>16-18. század</i>		
<i>18. század vége – 20. század eleje</i>		

A – szabott árak megjelenése

B – a világkereskedelem központja áttevődik az Atlanti-óceánra

C – a nagy- és kiskereskedelem különválása

D – Közép-Európa kiszorul a nemzetközi kereskedelemből

E – gyarmatárak megjelenése

F – a kereskedelem szakosodása

G – új értékesítési formák (önkiválasztás, önkiszolgálás, csomagküldő értékesítés, automaták) megjelenése

H – a kereskedelmi kapcsolatok az egész világot átfogják („világkereskedelem”)

3. csoport feladata

A modernkori kereskedelem

Sorolj fel néhány üzletláncot, melyeknek egységei Magyarországon megtalálhatók!

Az alábbi árufélék közül válaszd ki és jelöld aláhúzással azokat, melyek a globalizáció következtében a világ legtöbb országában ismertek és megvásárolhatók!

Gyermelyi száraztészta, Coca Cola, Tibi tejszokoládé, Sony tévé, Nestlé kakaó, Nivea krém, Boss öltöny, Black&Decker barkácgép, Sió almalé, Danone joghurt, Big-mac szendvics, Armani öltöny, IBM számítógép, Canon fényképezőgép.

Kérlek, válaszolj az alábbi kérdésekre! Nevet nem kell rá írnod.

Mi tetszett az eddigi órákon?

Mi nem volt jó szerinted?

Mi az, amin változtatnál, vagy van-e ötleted, milyen legyen az óra, mi legyen benne?

Mi az, amit nem értettél az órákon?

Tegyél fel egy kérdést, ami érdekelne!

Hogyan értékeled a saját munkádat néhány szóval?

Értékelj a munkádat egy osztályzattal!

1 2 3 4 5

Milyen osztályzási formákat szeretnél? (órai munka, házi feladat, dolgozat, gyűjtőmunka, füzet, stb.)

Összefoglaló kérdések

Hol voltak az ókorban a kereskedelem központjai? Mi jellemezte az egyes kereskedelmi központok kereskedelmét?

Milyen tényezők okozták a középkor elején a kereskedelem hanyatlását?

Mi volt a különbség a levantei kereskedelem és a Hanza-városok kereskedelme között?

Hogyan hatottak a társadalom, a gazdaság és ezen belül a kereskedelem fejlődésére a nagy földrajzi felfedezések?

Mikor jelentek meg az első szakboltok és áruházak? Mi jellemezte tevékenységüket?

Milyen új értékesítési formák jelentek meg a 19. században?

Mit jelent a globalizáció?

Milyen változásokat hozott a kereskedelemben a 20. század?